

C.H.A.N.G.E.R.S. - 2.0

TRAJNOSTNA MOBILNOST

<https://changers2.eu/>

Co-funded by
the European Union

CAM CONSULTING

Pravice uporabe

Vsi izobraževalni viri projekta se širijo pod mednarodno licenco Priznanje avtorstva-NekomercialnoShareAlike 4.0 (CC BY-NC-SA 4.0).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>

S to licenco lahko drugi nekomercialno remiksirajo, spreminjajo in gradijo na našem delu, če navedejo in licencirajo svoje nove stvaritve pod enakimi pogoji. Vse te izobraževalne vire je mogoče reproducirati in ponovno uporabiti z navedbo avtorstva/pripisom avtorstva v tiskani in digitalni obliki.

Izjava o izviranosti

Ta izdaja vsebuje izvirno neobjavljeno delo, razen kjer je jasno navedeno drugače. Prej objavljeno gradivo in delo drugih je priznано z ustreznim navajanjem, citiranjem ali obojim.

Pojasnitev pomembnih pojmov in izrazov.

Spodnji seznam vsebuje glavne pojme, ki se uporabljajo v tej metodologiji:

- **Energija** je abstraktna fizikalna količina, ki se nanaša na zmožnost delovanja in/ali gibanja in se lahko izraža v različnih oblikah: kinetični, kemični, potencialni itd.
- **Energetska revščina** je nezmožnost gospodinjstev, da bi vzdrževala ustrezno raven energetske storitve po dostopni ceni.
- **Podnebne spremembe** se nanašajo na globalne podnebne spremembe ali regionalne podnebne spremembe, ki se pojavljajo več desetletij in vplivajo na ravnovesje ekosistemov.
- **Trajnostni razvoj** - "zadovoljevanje potreb sedanosti brez ogrožanja zmožnosti prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe". (ZN, 1987)
- **Medgeneracijska zaveza** - moralna in etična obveznost, povezana s trajnostjo, ki vključuje zaščito zdravega okolja kot dolžnost in neodtujljivo pravico sedanjih in prihodnjih generacij.

Modul 5 - Trajnostna mobilnost

Načrt učne ure

Cilj:- Prepoznati lastne možnosti za trajnost in dejavno prispevati k izboljšanju možnosti za skupnost in planet.

Cilji:- Povezati trajnostno mobilnost z ohranjanjem naravnih virov in kakovostjo življenja. Posredovati pri pristojnih organih, tj. občinah, s predlogi za spodbujanje trajnostne mobilnosti.

Predlagane dejavnosti iz delovnega sklopa 3-A1

1. Spodbujajte razpravo, ki bo udeležencem pomagala opredeliti vedenje, ki spodbuja trajnostno mobilnost (vključno s pogovorom o e-mobilnosti), in raziskati učinke vse večje uporabe individualnega prevoza na zdravje in okolje. Udeleženci naj raziščejo, kolikšen delež ima prometni sektor v skupni porabi energije v njihovi državi in v izpustih toplogrednih plinov.
2. Naj starejši na lokalni ravni poiščejo konkretne primere sprejemanja vedenja in praks, ki spodbujajo trajnostno mobilnost. Pomagajte udeležencem razumeti, da je za trajnostno mobilnost potrebna kombinacija vedenjskih sprememb in okolju prijaznih politik, in sicer na področju javnega in zasebnega prometa. Seznanite jih s tem, kako lahko sodelujejo a) v kampanjah ozaveščanja za spodbujanje trajnostne mobilnosti in b) pri pripravi načrta na lokalni ravni z ukrepi za trajnostno mobilnost ter ga na participativen način predložijo pristojnim organom (npr. župnijskemu svetu ali mestnemu/občinskemu svetu).

Modul 5 - Trajnostna mobilnost

Povezava z delovnim paketom 3

Struktura WP3

1. Trajnostno življenje

Cilj: Razmisliti o osebnih vrednotah, ugotoviti in razložiti, kako se vrednote razlikujejo med ljudmi in skozi čas, ter hkrati kritično oceniti, kako se ujemajo s trajnostnimi vrednotami.

2. Problemi današnjega sveta

Cilj: Obvladovanje prehodov in izzivov v kompleksnih trajnostnih razmerah ter sprejemanje odločitev, povezanih s prihodnostjo, ob upoštevanju negotovosti, dvoumnosti in tveganja.

3. Energija: Viri, revščina in trajnostni razvoj

Cilj: Prepoznati lastne možnosti za trajnost in dejavno prispevati k izboljšanju možnosti za skupnost in planet.

Teme enote WP3

1A - Medgeneracijska odgovornost
1B - Odpadki
1C - Zeleno gospodarstvo

2A - Prilagajanje podnebnim spremembam
2B - Blažitev podnebnih sprememb

3A - Energetski viri
3B - Energetska revščina
3C - Energetska trajnost
3D - Trajnostna mobilnost

MODULI ZA USPOSABLJANJE WP4

1. Zelena abeceda - UVOD

2. Delovanje hiše

3. Prenova hiše

4. Odpadki

5. Trajnostna mobilnost

6. Trajnostna hrana

7. Biotska raznovrstnost in ničelno onesnaževanje

Kazalo vsebine

- 1) Razumevanje trajnostne mobilnosti
- 2) Različne vrste trajnostnega prevoza, primerne za podeželska območja
- 3) Tehnologija in pametne rešitve

1) Razumevanje trajnostne mobilnosti

Prometni sektor je pomemben

**Povezuje
ljudi, kraje in
kulture.**

Prometni sektor danes povzroča **25 % vseh emisij toplogrednih plinov v EU**, zaradi naraščajočega povpraševanja pa se ta delež še povečuje.

Kaj je trajnostna mobilnost?

Uporabniki na prvem mestu

+

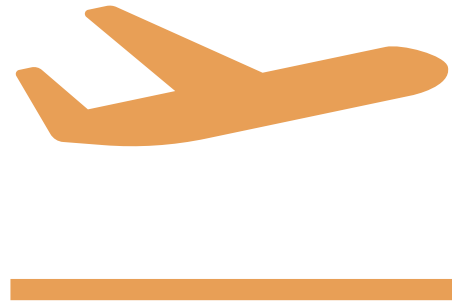
cenovno ugodnejši, dostopnejši, bolj
zdravi in čistejši načini prevoza

Trajnostna mobilnost v praksi

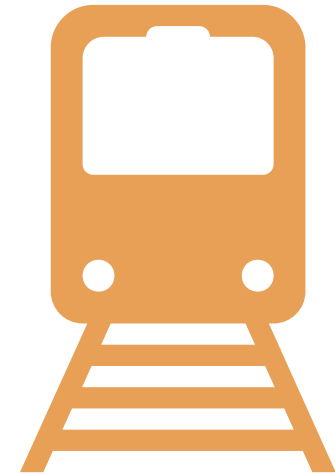
Vozila z ničelnimi emisijami, obnovljiva in nizkoogljična goriva

Letališča in pristanišča z ničelnimi emisijami

Razvoj dodatne kolesarske infrastrukture

Prednost železniškemu tovornemu prometu

Izberite lokalne izdelke

Ali ste upoštevali onesnaževanje in emisije, ki jih različni izdelki povzročajo pri prevozu v trgovine ali dostavi na dom?

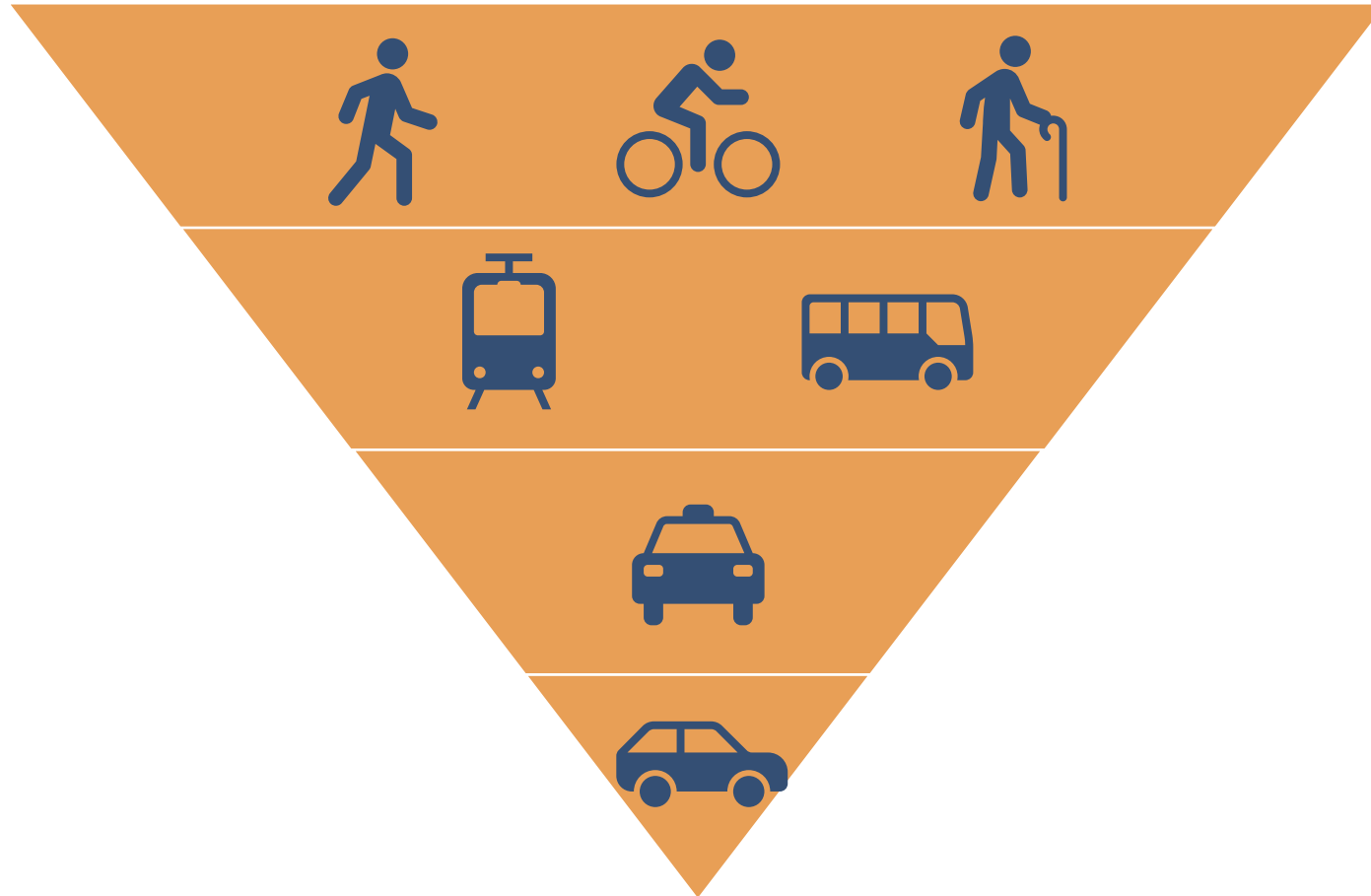
KAJ LAHKO STORIMO V ZVEZI S TEM?

Kupujte več lokalnih izdelkov, da zmanjšate razdalje.

Izberite dostavne službe, ki uporabljajo električna vozila ali vozila na alternativna goriva.

dajanje prednosti trajnostnim načinom prevoza na podeželju

**Mobilnost na
človeški pogon**

Javni prevoz

**Taksiji in skupna
mobilnost**

Zasebni avtomobil

Razumevanje trajnostne mobilnosti

- Katero vrsto prevoza običajno uporabljate?
- Ali lahko navedete lokalne primere trajnostnih načinov mobilnosti?
- Kakšni so stroški uporabe osebnih avtomobilov in trajnostne mobilnosti?
- Ali lahko poleg zmanjšanja onesnaževanja in emisij pri prevozu lokalnih izdelkov naštejete še druge prednosti, ki jih prinaša nakup lokalnih izdelkov?

2) Različne vrste trajnostnega prevoza, primerne za podeželska območja

2.1 Mobilnost na človeški pogon

Premikanje
naokoli
peš,
s kolesom ali
skuterjem.

2.1 Mobilnost na človeški pogon

čisto

poceni

pozitiven vpliv na okolje.

izboljšuje zdravje in dobro počutje.

To je lahko **nevarno v** primeru različnih urbanih struktur ali kakovosti cest.

Vremenske razmere močno vplivajo na te načine.

Na podeželskih območjih so lahko **razdalje za** te načine prevoza predolge.

Mobilnost na človeški pogon

- Kam hodite peš in kam s kolesom?
- Ali so kakšni deli mesta, kjer razmere niso primerne za hojo ali kolesarjenje?
- Ste že slišali za električna kolesa?

2.2 Javni prevoz

Načini mobilnosti z vnaprej določenimi progami, voznimi redi, frekvencami in cenami na regionalnem ali medregionalnem območju.

2.2 Javni prevoz

zmanjša emisije CO₂

zmanjšuje promet.

cenovno ugoden

dostopen

To nam vzame **več časa** kot avto, poleg tega pa bomo morda morali od postajališča do končnega cilja prepotovati več časa.

Ni zasebnosti, nižja raven udobja.

Brezhibno čiščenje in varnost sta lahko problem.

2.2 Javni prevoz

Prevozi v Skupnosti

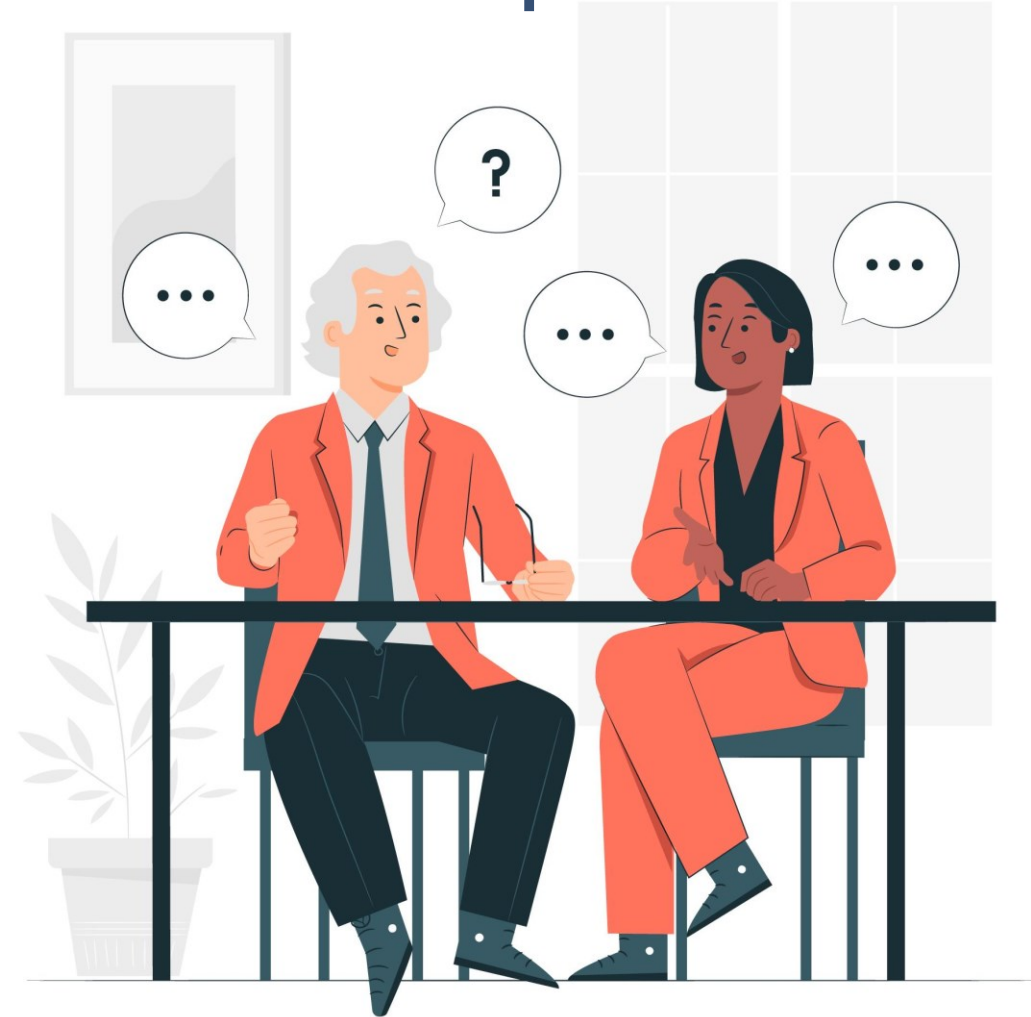
Brezplačna ali nizkocenovna avtobusna storitev, ki prevaža ljudi po določenih poteh in vozni redih, običajno na krajših razdaljah ali do določenega cilja.

2.2 Javni prevoz - vključitev v lokalne pobude

Za boljše storitve javnega prevoza **svoje pripombe in želje** sporočite občini in ponudnikom storitev na:

- vozni red avtobusov in vlakov,
- lokacijo postajališč,
- varnost postajališč in infrastrukture.

Javni prevoz

- Katere so prednosti in težave pri uporabi lokalnega javnega prevoza na vašem območju?
- Ali ste izrazili svoje mnenje o storitvah javnega prevoza?
Ali veste, kam (komu) lahko naslovite svoje mnenje?
- Ali v regiji poznate kakšno skupnostno storitev avtobusnega prevoza?

2.3 Taksiji in skupna mobilnost

Taksisti ali drugi zasebni prevozi so vam lahko v pomoč, če nimate lastnega avtomobila, a morate nekam odpotovati v določenem času.

2.3 Taksiji in skupna mobilnost

Oblike deljene mobilnosti:

- javne storitve souporabe koles
- souporaba avtomobila
- souporaba avtomobila

Taksiji in skupna mobilnost

- V katerih primerih se po vašem mnenju splača uporabiti taksi?
- Ali poznate kakšno taksi službo v svoji regiji?
- Kaj menite o konceptih deljene mobilnosti in souporabe avtomobila?

2.4 Alternativne možnosti mobilnosti

Električna in alternativna mobilnost lahko prispevata k prehodu na mobilnost z nizkimi emisijami.

2.4 Alternativne možnosti mobilnosti - ELEKTRIKA

varčevanje z viri.

**izboljšuje kakovost zraka
na lokalni ravni.**

**zmanjšuje onesnaževanje s
hrupom.**

učinkovita raba energije

Omejen **doseg**, odvisnost od
razpoložljivosti **polnilnic za
električna vozila**

Potreba po izboljšanju
električnega omrežja

Učinki na okolje pri proizvodnji
in odstranjevanju

2.4 Alternativne možnosti mobilnosti

Čeprav so električna vozila najpogostejša vrsta osebnih avtomobilov na alternativna goriva, lahko v prihodnosti postanejo pomembnejše tudi **druge vrste goriv.**

Vodik

Stisnjen zemeljski plin (CNG)

utekočinjen zemeljski plin (LNG)

Biogoriva

Alternativne možnosti mobilnosti

- Katere vrste alternativne mobilnosti ste že slišali in v kakšnem kontekstu?
- Ali imate vi ali vaša družina električno vozilo? Ali imate z njim kakšne izkušnje?
- Kaj menite o nujnosti novih oblik goriv?

3) Tehnologija in pametne rešitve

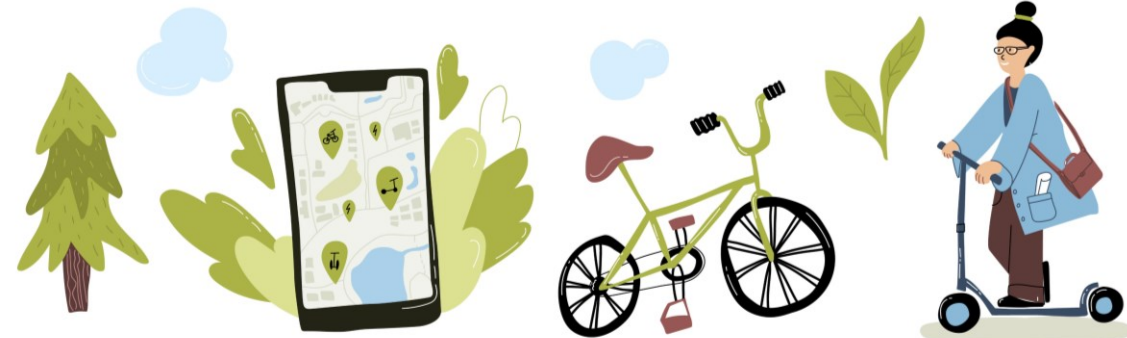
Digitalna preobrazba in trajnost

VENDAR se zaradi digitalnih rešitev lahko poveča povpraševanje po prevozu, kar lahko negativno vpliva na okolje in podnebje.

Kakšni so nameni aplikacij, povezanih s prevozom?

- Načrtovanje poti
- Nakup vstopnic
- Pridobivanje najnovejših informacij o javnem prevozu
- Pridobivanje informacij o razpoložljivosti polnilnic za električna vozila
- Dostop do storitev skupne mobilnosti

Tehnologija in pametne rešitve

- Imate pametni telefon? Ali vi ali vaša družina uporabljate aplikacije za prevoz?
- Ali menite, da digitalna preobrazba podpira trajnost, ljudi in družbo ali prinaša le nove izzive in tveganja?

KONEC MODULA

Zahvaljujemo se vam za pozornost in vas prosimo, da izpolnite vprašalnik.

Reference:

Diapozitiv 8-9: Evropska komisija: https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/sustainable-transport_en.

Diapozitiv 10: Evropska komisija: https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/mobility-strategy_en. Strategija mobilnosti.

Pei, Andy (2021): Pei: 5 okoljskih prednosti trajnostnega prometa. <https://transportation.ucla.edu/blog/5-environmental-benefits-sustainable-transportation>

Martin, Elena (2023): Trajnostna mobilnost in njen vpliv na okolje. <https://univergysolar.com/en/sustainable-mobility-and-its-impact-on-the-environment/>

Diapozitiv 12: Promet na Škotskem: <https://www.transport.gov.scot/publication/active-travel-strategies-guidance-for-completion/active-travel-is-walking-wheeling-and-cycling/>: Aktivno potovanje je hoja, kolesarjenje in kolesarjenje.

Diapozitiv 13: Agencija Združenih držav za varstvo okolja: <https://www.epa.gov/greenvehicles/true-cost-car-ownership>.

Diapozitiv 16: Greenvolve (2023): https://greenvolve-project.eu/wp-content/uploads/pdfs/Handbook_Greenvolve_ENG.pdf: Priročnik o elementih zelenega mesta.

eBikes.org (2024): Biking with a Boost: <https://ebikes.org/general/ebike-health-benefits/>: E-kolesa z vzpodbudo: e-kolesa in njihove koristi za zdravje.

Diapozitiv 18-19: Greenvolve (2023): Priročnik o elementih zelenega mesta. https://greenvolve-project.eu/wp-content/uploads/pdfs/Handbook_Greenvolve_ENG.pdf

Diapozitiv 19: Thakur, Madhuri (2024): M. Thakur: Advantages and Disadvantages of Public Transport (Prednosti in slabosti javnega prevoza). <https://www.educba.com/advantages-and-disadvantages-of-public-transport/>

Reference:

Diapozitiv 20: MoveMobility Inc. (2022): <https://medium.com/@movemobility07/what-is-a-community-shuttle-and-how-does-it-work-421cb3994fbe>

Diapozitiv 23: Izobraževanje na področju strojništva: <https://www.mechanicaleducation.com/taxi-vs-owning-a-car-is-cheaper-than-using-taxi-services-on-a-regular-basis/>.

Diapozitiv 24: Greenvolve (2023): https://greenvolve-project.eu/wp-content/uploads/pdfs/Handbook_Greenvolve_ENG.pdf: Priročnik o elementih zelenega mesta.

Diapozitiv 27: Burkert, Amelie in drugi (2021): (2015): Interdisciplinarna analiza družbene sprejemljivosti električnih vozil s poudarkom na polnilni infrastrukturi in območju vožnje v Nemčiji.

Erneuerbar mobil: Kaj je električna mobilnost? Katere vrste vozil vključuje? <https://www.erneuerbar-mobil.de/en/node/970>

Diapozitiv 28: Evropski observatorij za alternativna goriva: https://alternative-fuels-observatory.ec.europa.eu/general-information/alternative-fuels_

IEA: Vodik. <https://www.iea.org/energy-system/low-emission-fuels/hydrogen>

MET Group (2020): CNG PROTI LNG: KAKŠNE SO RAZLIKE? <https://group.met.com/en/media/energy-insight/cng-vs-lng>

IEA: Biogoriva. <https://www.iea.org/energy-system/low-emission-fuels/biofuels>

Diapozitiv 31: Evropska agencija za okolje (2023): https://www.eea.europa.eu/en/newsroom/news/digitalisation-can-support-shifting-to-more-sustainable-transport-in-europe_

Slike:

Diapozitiv 15: [Slika, ki jo je ustvaril Freepik](#)

Diapozitiv 18: [AdobeStock 299088844](#)

Diapozitiv 20: [Slika, ki jo je storyset na Freepik](#)

Diapozitiv 21: [Slika, ki jo je storyset na Freepik](#)

Diapozitiv 23: [Slika, ki jo pch.vector na Freepik](#)

Slide 24: [AdobeStock 461183130](#)

Diapozitiv 26: [AdobeStock 267124600](#)

Diapozitiv 32: [AdobeStock 437850828](#)

C.H.A.N.G.E.R.S. - 2.0

Obiščite naše spletno mesto, kjer najdete več gradiva in orodij za usposabljanje:

[https://changers2.eu/.](https://changers2.eu/)

**Co-funded by
the European Union**

Financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Niti Evropska unija niti EACEA ne moreta biti odgovorna zanje.

"Sprememba odnosa gospodinjstev do neodpadkov, zelenega okolja in energetske ozaveščenosti, ki naslavlja starejše na podeželju" številka projekta: 2022-1-HU01-KA220-ADU-000089052